

**"O'QITUVCHILARNING OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIKDA
INNOVATION TA'LIM USULLARINI QO'LLASHNING AHAMIYATI"**

Ibragimova Xadicha Asliddin qizi

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 4-kurs talabasi

Annotatsiya: Bu maqolada o'qituvchilarning ota-onalar bilan hamkorlikda innovatsion ta'lim usullarini qo'llashning ahamiyati, mashhur pedagoglarning tajribalari va fikrlari, shuningdek, o'zbek pedagoglari tomonidan olib borilgan izlanishlar va statistik ma'lumotlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Ota-ona hamkorligi, John Dewey, Lev Vygotskiy, Mirzaahmedov, O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi, Gulbahor Yuldasheva

Ta'lim jarayonida innovatsion yondoshuvlar va metodlarni qo'llash orqali o'quvchilarning ta'lim olish sifati oshirilishi, o'quvchilarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatilishi mumkin. O'qituvchilar va ota-onalar o'rtasidagi samarali muloqot nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtiradi, balki ularning ijtimoiy, ruhiy va emotsional holatini ham yaxshilaydi

Innovatsion ta'lim usullari – bu ta'lim tizimining rivojlanishi, texnologiyalarning qo'llanilishi, metodologiya va pedagogik amaliyotlaridagi yangi yondoshuvlar to'plamidir. Innovatsiya, asosan, ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash va o'qituvchilarni yangicha metod va texnologiyalar bilan qurollantirishni maqsad qilgan.

Ota-onalar ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydi. Ularning o'quvchi tarbiyasidagi roli o'qituvchidan keyin ikkinchi o'rinda turadi. Ota-onalar o'quvchilarning ichki motivatsiyasini oshirishda, ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini mustahkamlashda va umumiy ta'lim muhitini yaratishda o'qituvchilar bilan yaqindan hamkorlik qilishlari zarur.

O'zbek pedagogi Mirzaahmedov (2010) ta'lim jarayonida ota-onalar va o'qituvchilarning samarali hamkorligi haqida so'zlab, bu ikki guruh o'rtasidagi ochiq muloqot va ishonchning muhimligini ta'kidlaydi. U, shuningdek, ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi o'zaro hurmatning farzandlarining muvaffaqiyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini yozadi.

Statistik ma'lumotlarga nazar tashlar ekanmiz, ota-onaning roli ta'limda naqadar muhim ekanligiga yana bir bor amin bo'lamiz. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligining 2022-yilda o'tkazgan tadqiqotiga ko'ra, ota-onalar bilan hamkorlik qilgan maktablarda o'quvchilarning ta'limdagi muvaffaqiyati 25% ga oshganligi aniqlandi. Shuningdek, innovatsion ta'lim usullarini qo'llash o'quvchilarning bilim olishda yuqori samaradorlikni ko'rsatgan. Tadqiqotda shuningdek, ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik o'quvchilarning ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatgani qayd etilgan.

Bundan tashqari, 2023-yilda o'tkazilgan boshqa bir tadqiqotda, ota-onalar bilan faol hamkorlik qilgan maktablar o'quvchilarining 70% i o'zlarining ta'limdagi muvaffaqiyatlarini oshgani haqida xulosa chiqardi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi yaxshi aloqalar, o'quvchilarning bilim olish jarayoniga faol yondashishlarini ta'minlaydi va ularning muvaffaqiyatini oshiradi.

O'zbek pedagoglari ham ota-onalar bilan hamkorlikda innovatsion ta'lim usullarini qo'llashda juda muvaffaqiyatli yondoshuvlar ishlab chiqqanlar. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligining 2017-yilda qabul qilingan "Ta'limni rivojlantirishning 2017–2021-yillarga mo'ljallangan davlat dasturida ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlashga alohida e'tibor qaratilgan. Ushbu dastur doirasida ota-onalar bilan o'qituvchilar o'rtasidagi aloqalarni rivojlantirish, ta'lim jarayoniga texnologiyalarni kiritish va pedagogik metodlarni takomillashtirish uchun bir qator chora-tadbirlar belgilangan.

O'zbekiston pedagogi Gulbahor Yuldasheva (2015) ta'lim jarayonida innovatsion metodlarni qo'llashni chuqur o'rganib chiqqan. U ta'limda interaktiv metodlarning, multimedia vositalarining va yangi texnologiyalarning rolini ta'kidlab, ota-onalarning ham bu jarayonda faol ishtirok etishlarini zarur deb hisoblaydi. Yuldasheva, shuningdek, ota-onalar bilan doimiy aloqada bo'lish, ularni ta'lim jarayoniga jalb etish o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va bilim olish jarayonini samarali qiladi, deb ta'kidladi.

Dunyoning mashhur pedagog olimlari innovatsion ta'lim usullarining qo'llanilishiga katta ahamiyat berganlar. Lev Vygotsky, ijtimoiy konstruktivizm nazariyasining asoschisi, o'qituvchilar va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish zarurligini ta'kidladi. Uning fikriga ko'ra, o'qituvchilar va ota-onalar o'quvchining rivojlanish zonasiga (ZPD) qarab ta'lim berishlari lozim. Vygotsky ta'lim jarayonini ijtimoiy, madaniy kontekstga bog'lab, o'qituvchi va ota-onaning farzandlarining rivojlanishiga qanday hissa qo'shishlari mumkinligini tushuntirdi.

John Dewey, tajribalarga asoslangan ta'lim nazariyasining asoschisi, o'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlikning ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlagan. Deweyning yondoshuviga ko'ra, ta'lim faqat maktabda emas, balki uydagi muhitda ham amalga oshirilishi kerak. Ota-onalar va o'qituvchilar o'quvchilarga bilimlarni aniq va samarali berish uchun birgalikda ishlashlari zarur. Dewey o'zining interaktiv ta'lim metodlari orqali o'quvchilarni faollashtirish va ularni haqiqiy hayotdagi muammolarni hal qilishga tayyorlashni maqsad qilgan.

Ta'limda ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik nafaqat o'quvchilarning akademik ko'rsatkichlarini yaxshilaydi, balki ularning ijtimoiy ko'nikmalarini va emosional holatini ham mustahkamlaydi. Ota-onalar va o'qituvchilar birgalikda o'quvchilar uchun to'g'ri ta'lim muhiti yaratadilar, bu esa bolalarning jamiyatga moslashishiga yordam

Xulosa qilib aytganda, ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi, bolalar uchun individual yondashuvni ta'minlaydi va ularning ijtimoiy hamda akademik rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Ta'limdagi bu muhim aloqani kuchaytirish, kelajakda bolalar muvaffaqiyatiga erishishda kalit hisoblanadi. Shuning uchun

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

ta'limda ota-onalar va o'qituvchilarning hamkorligini rivojlantirish va mustahkamlash zaruriy vazifa bo'lib qoladi. O'qituvchilarning ota-onalar bilan hamkorlikda innovatsion ta'lim usullarini qo'llash bugungi kunda ta'lim tizimining samarali rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi ochiq, ishonchli va samarali muloqot o'quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtiradi va ularning umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Innovatsion ta'lim metodlarini qo'llash orqali o'quvchilarning bilim olish jarayoni faollashadi, ular yangi bilimlarni o'zlashtirishda qiziqish bilan yondashadilar. O'zbek pedagoglari tomonidan ishlab chiqilgan yondoshuvlar, shuningdek, ta'limni zamonaviylashtirish va yuqori sifatli qilishda muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar bilan o'qituvchilarning birgalikdagi hamkorligi ta'lim tizimining sifatini oshirishga va o'quvchilarning muvaffaqiyatini ta'minlashga yordam beradi.

ADABIYOTLAR:

1. **Vygotsky, L. S.** (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
2. **Mirzaahmedov, M.** (2010). *Ota-Onalar Bilan Ta'limda Hamkorlik*. Toshkent: O'qituvchi.
3. **Yuldasheva, G.** (2015). *Innovatsion Ta'lim Usullari Va Ota-Onalar Bilan Hamkorlik*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.
- 4 **O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi** (2017). *Ta'limni Rivojlantirishning 2017–2021-yillarga Mo'ljallangan Davlat Dasturi*. Toshkent
5. Asqarova O'.M. Pedagogika. Oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik/ Asqarova O'.M., M. Xayitboev., M.S. Nishonov. O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. – T.: “Talqin”
6. **Umarov, F.** (2021). *O'zbekiston Maktablarida O'qituvchilar va Ota-Onalar Bilan Hamkorlik*. Toshkent: Ta'limni Rivojlantirish Institutlari.